

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет
економіки, управління та діджиталізації
 Кафедра
фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. декана факультету
_____ (Коркушко О. Н.)
«30» серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Митна справа

освітній ступінь	бакалавр
освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа та страхування
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа та страхування
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2024 рік

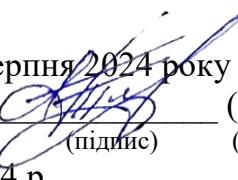
РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(повне найменування заклад вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Сидор Галина Вікторівна, к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування імені С. Юрія

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри (Тимків А. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«27» серпня 2024 р.

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.

1.2. Компетентності, яких набувають здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК 05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіscalного регулювання та регулювання фінансового ринку. СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність. СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

1.3. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану
--------------------------------------	---

	фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
--	--

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1.** Кількість кредитів – 3
- 1.2.** Загальна кількість годин – 90
- 1.3.** Кількість модулів – 1
- 1.4.** Кількість змістових модулів – 2
- 1.5.** Індивідуальне науково-дослідне завдання –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1.** Форма навчання – денна, заочна
- 2.2.** Статус навчальної дисципліни – нормативна навчальна дисципліна

2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – «Фінанси», «Податкова система», «Бюджетна система».

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні

Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».

Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в часи Запорізької Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи за часів радянської доби.

Організація митної справи в незалежній Україні. Правові та організаційні засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.

Митні органи у керівництві управлінням та здійсненням митної справи в Україні.

Митна політика: суть, призначення. Інструменти митної політики. Форми митної політики. Політика протекціонізму, її суть. Основні форми протекціонізму та класифікаційні ознаки. Політика вільної торгівлі, передумови та чинники проведення.

Світовий досвід проведення митної політики.

Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання.

Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги.

Зарубіжна практика використання нетарифних інструментів та міжнародні інституції, що здійснюють регулювання в цій сфері.

Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі

Економічний зміст митного тарифу. Простий і складний митний тариф. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД. Визначення країни походження товарів.

Сутність та класифікація митних платежів.

Мито: його суть, класифікаційні ознаки. Адвальорне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Процедура застосування особливих видів мита. Порядок справляння мита в Україні.

Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів та особливості їх застосування. Декларування митної вартості.

Особливості справляння акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України.

Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, відшкодування витрат митних органів на зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів відшкодування витрат у справах про порушення митних правил.

Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на формування митної вартості товарів.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України

Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України

Переміщення через митний кордон України: види та умови.

Митний режим та його суть. Митні режими в Україні та їх види: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.

Особливості нарахування та сплати митних платежів в рамках різних митних режимів. Митні режими, які передбачають звільнення від сплати митних платежів та інші митні преференції.

Тема 5. Митний контроль: його організація та форми

Сутність та особливості проведення митного контролю.

Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону.

Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування. Перевірка документів та відомостей. Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян). Облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи. Перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем.

Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.

Основи переміщення товарів під митним контролем та гарантійні заходи.

Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю.

Технічні та спеціальні засоби митного контролю. Кінологічне забезпечення митної справи в Україні.

Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів

Сутність, значення та мета митного оформлення товарів. Основні напрямки митного оформлення.

Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон.

Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій.

Декларанти, їх права та обов'язки.

Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення.

Митні документи та специфіка їх оформлення.

Декларації, їх види. Митна декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів. Особливості здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.

Особливості застосування програмних продуктів в процесі здійснення митного оформлення та декларування.

Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів

Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення. Відповідальність за вчинення контрабанди. Протидія митних органів контрабанді.

Порушення митних правил (ПМП) як вид адміністративного правопорушення. Характеристика видів ПМП. Відповідальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація.

Митні злочини. Ухилення від сплати митних платежів. Завищення (заниження) митної вартості товарів. Незаконне використання пільг при сплаті митних платежів. Невірне вказання коду УКТ ЗЕД для товарів, що мають схожі споживчі характеристики.

Особливості протидії девіантній поведінці суб'єктів митних правовідносин в Україні та світі.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі	36	12	8	4		12	
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	14	4	4	2		4	
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	10	4	2			4	
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	12	4	2	2		4	
Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України	54	18	12	6		18	
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	14	4	4	2		4	
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	12	4	2	2		4	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	14	4	4	2		4	
Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	14	6	2			6	
РАЗОМ	90	30	20	10		30	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Предмет та завдання дисципліни «Митна справа». Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в часи Запорізької Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи за часів радянської доби.	2
2	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Організація митної справи в незалежній Україні. Правові та організаційні засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.	2
3	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання.	2
4	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги. Зарубіжна практика використання нетарифних інструментів та міжнародні інституції, що здійснюють регулювання в цій сфері.	2
5	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Економічний зміст митного тарифу. Простий і складний митний тариф. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД. Визначення країни походження товарів. Сутність та класифікація митних платежів.	2
6	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої	Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів та	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	торгівлі	особливості їх застосування. Декларування митної вартості. Особливості справляння акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України. Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, відшкодування витрат митних органів на зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів відшкодування витрат у справах про порушення митних правил. Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на формування митної вартості товарів.	
7	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Переміщення через митний кордон України: види та умови. Митний режим та його суть.	2
8	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Особливості нарахування та сплати митних платежів в рамках різних митних режимів. Митні режими, які передбачають звільнення від сплати митних платежів та інші митні преференції.	2
9	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Сутність та особливості проведення митного контролю. Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону. Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування. Перевірка документів та відомостей. Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян). Облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств.	2
10	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
11	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Сутність, значення та мета митного оформлення товарів. Основні напрямки митного оформлення. Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій.	2
12	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Митні документи та специфіка їх оформлення. Декларації, їх види. Митна декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів. Особливості здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.	2
13	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення. Відповіальність за вчинення контрабанди. Протидія митних органів контрабанді. Порушення митних правил (ПМП) як вид адміністративного правопорушення. Характеристика видів ПМП. Відповіальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація	2
14	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Митні злочини. Ухилення від сплати митних платежів. Завищення (заниження) митної вартості товарів. Незаконне використання пільг при сплаті митних платежів.	2
15	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Особливості протидії девіантній поведінці суб'єктів митних правовідносин в Україні та світі.	2
Всього			30

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Предмет та завдання дисципліни «Митна справа». Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Організація митної справи в Україні. Митна політика: суть та призначення. Підходи до поняття митної політики. Організаційно-правова основа реалізації митної політики. Митна	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що винасяться на вивчення	Кількість годин*
		політика як складова зовнішньоекономічної політики. Форми митної політики.	
2	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Мито, його функції та класифікація. Митний тариф України. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура. Визначення країни походження товарів. Митна вартість товарів та методи її визначення для товарів, які імпортуються в Україну. Декларування митної вартості товарів.	2
3	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Переміщення через митний кордон України та його види. Місця та умови переміщення товарів різними видами транспорту. Поняття митного режиму в правовому полі України та їх види. Митний статус товарів.	2
4	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Особливості організації пунктів пропуску через митний кордон держави. Зони митного контролю. Технологічні схеми здійснення та організації митного контролю. Технічні та спеціальні засоби митного контролю. Кінологічне забезпечення митного контролю в Україні.	2
5	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Декларування товарів: суть, необхідність, призначення. Декларації, їх види. Митна декларація: види, строки подачі, прийняття до розгляду. Документи, необхідні для митного оформлення з використанням МД. Митне оформлення товарів із застосуванням МД.	2
Всього			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що винасяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Органи загального управління митною справою в державі. Державна митна служба України у реалізації державної митної справи. Завдання митних органів при здійсненні митної справи.	2
2	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Структура державних митних органів. Права та обов'язки працівників митних органів України.	2
3	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Приховані методи протекціонізму (технічні бар'єри, внутрішні податки та збори). Торгово-політичні методи розширення експорту товарів (кредити, страхування експорту). Заходи контролю	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		за цінами. Нетарифні аспекти захисту національного товаровиробника. Митні аспекти торговельних воєн.	
4	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Мито: його суть, класифікаційні ознаки. Адвалорне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Процедура застосування особливих видів мита. Порядок справляння мита в Україні.	2
5	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Митні режими в Україні та їх види: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території.	2
6	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Митні режими в Україні та їх види: переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.	2
7	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Основи переміщення товарів під митним контролем та гарантійні заходи. Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю. Технічні та спеціальні засоби митного контролю. Кінологічне забезпечення митної справи в Україні.	2
8	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Декларанти, їх права та обов'язки. Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення.	2
9	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Особливості застосування програмних продуктів в процесі здійснення митного оформлення та декларування.	2
10	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Невірне вказання коду УКТ ЗЕД для товарів, що мають схожі споживчі характеристики.	2
Всього			20

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Дослідити особливості справляння митних зборів в Запорізькій Січі. Схематично відобразити особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Презентаційно представити розвиток митної справи в УРСР. Розкрити спільні та відмінні риси митної політики Європейського Союзу та України. Презентація на тему: «Світовий досвід проведення митної політики». Проаналізувати з використанням схем діяльність міжнародних організацій в регулюванні митної справи (СОТ, ГАТТ, ВМО).	4
2	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Охарактеризувати особливості ліцензування та квотування в регулюванні експортно-імпортних операцій. Представити схематично державні стандарти та вимоги до товарів, які переміщуються через митний кордон України. Дослідити сучасні особливості експортного контролю в системі нетарифних обмежень.	4
3	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Охарактеризувати схематично макроекономічні ефекти від введення імпортного мита державою. Дослідити макроекономічні ефекти від введення експортного мита державою. Представити схематично роль умов поставок ІНКОТЕРМС при визначенні митної вартості товарів.	4
4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Дослідити особливості переміщення через митний кордон України дипломатичної пошти та консульської валізи. Охарактеризувати особливості переміщення валюти через митний кордон України. Представити схематично особливості переміщення тварин через митний кордон України. Дослідити ветеринарний сертифікат та міжнародний кінологічний сертифікат.	4
5	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Вивчити нормативно-правове забезпечення діяльності митних органів при здійсненні контролю. Схематично представити сутність митного контролю автотранспортних перевезень. Дослідити особливості застосування митних пільг і преференцій.	4
6	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Вивчити особливості спрощеного порядку митного оформлення товарів для фізичних осіб. Дослідити особливості переміщення	4

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		транспортних засобів через митний кордон України. Вивчити особливості діяльності митних брокерів, їх права, функції, обов'язки.	
7	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Систематизувати поняття девіантної поведінки та митних злочинів. Дослідити особливості ухилення від сплати митних платежів. Вивчити особливості адміністративно-правової діяльності митних органів. Дослідити сутність митних правопорушень та їх значення в забезпеченні митної безпеки України.	6
Всього			30

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі	38	2	2	0		34	
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	14					12	
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	12		2			12	
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	12					10	
Змістовний модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України	52	2	2	2		46	
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	14					12	
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	12		2	2		12	
Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	14					12	
Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	14					10	
РАЗОМ	90	4	4	2		80	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
----------	------------	--	---------------------

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Предмет та завдання дисципліни «Митна справа». Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в часи Запорізької Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи за часів радянської доби. Організація митної справи в незалежній Україні. Правові та організаційні засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.	
2	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання. Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги. Зарубіжна практика використання нетарифних інструментів та міжнародні інституції, що здійснюють регулювання в цій сфері.	2
3	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Економічний зміст митного тарифу. Простий і складний митний тариф. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД. Визначення країни походження товарів. Сутність та класифікація митних платежів. Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів та особливості їх застосування. Декларування митної вартості. Особливості спрощення акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України. Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, відшкодування витрат митних органів на зберігання товарів, транспортних засобів	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		на складах митних органів відшкодування витрат у справах про порушення митних правил. Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на формування митної вартості товарів.	
4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Переміщення через митний кордон України: види та умови. Митний режим та його суть. Особливості нарахування та сплати митних платежів в рамках різних митних режимів. Митні режими, які передбачають звільнення від сплати митних платежів та інші митні преференції.	
5	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Сутність та особливості проведення митного контролю. Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону. Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування. Перевірка документів та відомостей. Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян). Облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств. Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.	2
6	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Сутність, значення та мета митного оформлення товарів. Основні напрямки митного оформлення. Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон. Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій. Митні документи та специфіка їх оформлення. Декларації, їх види. Митна	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів. Особливості здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.	
7	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Митні злочини. Ухилення від сплати митних платежів. Завищення (заниження) митної вартості товарів. Незаконне використання пільг при сплаті митних платежів. Особливості протидії девіантній поведінці суб'єктів митних правовідносин в Україні та світі. Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення. Відповіальність за вчинення контрабанди. Протидія митних органів контрабанді. Порушення митних правил (ПМП) як вид адміністративного правопорушення. Характеристика видів ПМП. Відповіальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація	
Всього			4

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Переміщення через митний кордон України та його види. Місця та умови переміщення товарів різними видами транспорту. Поняття митного режиму в правовому полі України та їх види. Митний статус товарів.	
2	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Особливості організації пунктів пропуску через митний кордон держави. Зони митного контролю. Технологічні схеми здійснення та організації митного контролю. Технічні та спеціальні засоби митного контролю. Кінологічне забезпечення митного контролю в Україні.	2
3	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Декларування товарів: суть, необхідність, призначення. Декларації, їх види. Митна декларація: види, строки подачі, прийняття до розгляду. Документи, необхідні для митного оформлення з використанням МД. Митне оформлення товарів із застосуванням МД.	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
Всього			2

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Органи загального управління митною справою в державі. Державна митна служба України у реалізації державної митної справи. Завдання митних органів при здійсненні митної справи. Структура державних митних органів. Права та обов'язки працівників митних органів України.	
2	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Приховані методи протекціонізму (технічні бар'єри, внутрішні податки та збори). Торгово-політичні методи розширення експорту товарів (кредити, страхування експорту). Заходи контролю за цінами. Нетарифні аспекти захисту національного товаровиробника. Митні аспекти торговельних воєн.	2
3	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Мито: його суть, класифікаційні ознаки. Адвальорне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Процедура застосування особливих видів мита. Порядок справляння мита в Україні.	
4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	Митні режими в Україні та їх види: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території. Митні режими в Україні та їх види: переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.	
5	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Основи переміщення товарів під митним контролем та гарантійні заходи. Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю. Технічні та спеціальні засоби митного контролю. Кінологічне забезпечення митної справи в Україні.	2
6	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Декларанти, їх права та обов'язки. Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення. Особливості застосування програмних продуктів в	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		процесі здійснення митного оформлення та декларування.	
7	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Невірне вказання коду УКТ ЗЕД для товарів, що мають схожі споживчі характеристики.	
Всього			4

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

6) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Дослідити особливості справляння митних зборів в Запорізькій Січі. Схематично відобразити особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Презентаційно представити розвиток митної справи в УРСР. Розкрити спільні та відмінні риси митної політики Європейського Союзу та України. Презентація на тему: «Світовий досвід проведення митної політики». Проаналізувати з використанням схем діяльність міжнародних організацій в регулюванні митної справи (СОТ, ГАТТ, ВМО).	12
2	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Охарактеризувати особливості ліцензування та квотування в регулюванні експортно-імпортних операцій. Представити схематично державні стандарти та вимоги до товарів, які переміщуються через митний кордон України. Дослідити сучасні особливості експортного контролю в системі нетарифних обмежень.	12
3	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Охарактеризувати схематично макроекономічні ефекти від введення імпортного мита державою. Дослідити макроекономічні ефекти від введення експортного мита державою. Представити схематично роль умов поставок ІНКОТЕРМС при визначенні митної вартості товарів.	10
4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон	Дослідити особливості переміщення через митний кордон України дипломатичної пошти та консульської валізи. Охарактеризувати особливості	12

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
	України	переміщення валюти через митний кордон України. Представити схематично особливості переміщення тварин через митний кордон України. Дослідити ветеринарний сертифікат та міжнародний кінологічний сертифікат.	
5	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	Вивчити нормативно-правове забезпечення діяльності митних органів при здійсненні контролю. Схематично представити сутність митного контролю автотранспортних перевезень. Дослідити особливості застосування митних пільг і преференцій.	12
6	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	Вивчити особливості спрощеного порядку митного оформлення товарів для фізичних осіб. Дослідити особливості переміщення транспортних засобів через митний кордон України. Вивчити особливості діяльності митних брокерів, їх права, функції, обов'язки.	12
7	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Систематизувати поняття девіантної поведінки та митних злочинів. Дослідити особливості ухилення від сплати митних платежів. Вивчити особливості адміністративно-правової діяльності митних органів. Дослідити сутність митних правопорушень та їх значення в забезпеченні митної безпеки України.	10
Всього			80

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Методи навчання: словесні методи: лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо; практичні методи; бізнес-кейси: індивідуальні або командні; наочні методи: презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо; робота з інформаційними ресурсами; комп’ютерні засоби навчання.

4.2. Форми та методи оцінювання: стандартизовані тести; результатів досліджень; аналітичні звіти, реферати, тези доповідей; презентації результатів виконання завдань; оцінювання завдань практичних робіт; усне та письмове опитування.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: іспит;
усне та письмове опитування;
модульні контрольні роботи;

стандартизовані тести;
захист рефератів.

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ЕКТС та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкою Інституту	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою		
		Іспит	Залік	
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано	
82-89	B (дуже добре)	Добре		
75-81	C (добре)	Задовільно		
65-74	D (задовільно)			
60-64	E (достатньо)			
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано	
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)			

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)	Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %	40 %	40 %	100
T1 T2 ... T3	T4 T6 ... T7		

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль	Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виносиється на самостійне вивчення		
60 %	40 %	100
T1 T2 ... T4 T5 T6 ... T7		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю

навчальної діяльності здобувача

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

Робоча програма.

Перелік основної та додаткової літератури.

Мультимедійний проектор.

Проекційний екран.

Комуникаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox).

Комуникаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності).

Комуникаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).

Програмне забезпечення: ОС Windows.

Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.).

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Tex

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-Х (з наступними змінами та доповненнями). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

3. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур : Міжнародний документ від 18 трав. 1973 р., редакція на 26 черв. 1999 р. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643

4. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21 лист. 1982 р. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267

5. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 01 верес. 2021 р. Київ : ЦУЛ. 2021. 289 с.

6. Наказ ДФС України від 16 груд. 2013 р. № 804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>

7. Наказ ДФС України від 15 черв. 2012 р. № 731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12>

8. Наказ ДФС від 24 трав. 2012 р. № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

9.2. Основна література

9. Валігуря В. А., Герчаківський С. Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. *Світ фінансів*. 2022. № 3.

10. Герчаківський С. Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. Збірник наукових праць «Економічний аналіз». 2022. № 3.

11. Герчаківський С. Д., Сідляр В. Фіiscalne регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Тернопіль. 2020. 280 с.

12. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа : підруч. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2021. 240 с.

13. Практикум з навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С. Д. Герчаківський. Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 39 с. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339>

9.3. Додаткова література

14. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С. 210–226.

15. Сидор Г. В., Маринчак Л. Р., Зелінська Г. О. Протидія порушенню митних правил та контрабанді. *Науковий вісник ІФНТУНГ*. Серія : «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості». 2021. № 1 (23). С. 137–148.

16. Сидор Г. В., Савків У. С., Андрусів У. Я. Митний простір України: проблемні аспекти та прагматизм їхнього вирішення. *Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»*. 2021. Вип. 1–2. С. 40–46.

17. Сидор Г. В., Савків У. С. Удосконалення митно-тарифного регулювання в Україні. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матер. V Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 14–15 квіт. 2022 р.). Полтава, 2022. С. 410–411.
18. Сидор Г. В., Сидор В. В. Удосконалення системи нетарифного регулювання. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу : зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Кам'янець-Подільський, 01 лют. 2023 р.). Кам'янець-Подільський, 2023. С. 306–308.
19. Сидор Г. В., Савків У. С. Митно-тарифні та нетарифні інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності : зб. IX Всеукр. наук. читань пам'яті С. І. Юрія (м. Тернопіль, 17 лист. 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 169–174.
20. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Савків У. С. Моніторинг результативності здійснення митних процедур на митниці. *Інклузивна економіка*. 2024. Вип. 1 (03). С. 72–76.
21. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Тимків А. О. Оцінювання ефективності здійснення митних процедур на митниці. *Інклузивна економіка*. 2024. Вип. 4 (06).
22. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL : https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customs_en
23. Defence Export Controls. (n.d.). URL : <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>
24. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commission. URL : https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.
25. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021. URL : <https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html>